

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 250/09-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. júna 2009 predbežne prerokoval sťažnosť A. M., R., zastúpeného advokátom JUDr. P. K., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 735/98 v čase po vydaní nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 202/02 z 21. mája 2003 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júna 2009 doručená sťažnosť A. M., R. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 735/98 v čase po vydaní nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 202/02 z 21. mája 2003.

Sťažovateľ uviedol, že napriek sťažnostiam na prietahy v konaní adresovaným predsedovi okresného súdu, ako aj napriek tomu, že rozhodnutím sp. zn. II. ÚS 202/02 z 21. mája 2003 ústavný súd už raz konštatoval, že postupom okresného súdu v napádanom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, okresný súd aj naďalej koná v jeho veci vedenej pod sp. zn. 8 C 735/98 so zbytočnými a neodôvodnenými prietahmi, čím sa predlžuje stav právnej neistoty sťažovateľa a oddiaľuje sa právoplatné skončenie sporu.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej okrem iného uviedol, že:

„Napriek tomuto rozhodnutiu ÚS však naďalej prietahy odstránené neboli a súdny spor, ktorý začal dňa 16. 5. 1996 doposiaľ ukončený nebol. (...)

Neustále a bezdôvodné odročovanie pojednávania preukazuje, že súd nevenoval náležitú pozornosť príprave na jednotlivé pojednávania.

Z podstaty sporu vyplýva, že nešlo o mimoriadne zložitú a náročnú vec po stránke skutkovej aj právnej, ako to napokon konštatoval aj ÚS vo svojom pôvodnom rozhodnutí. Bolo tiež už predtým konštatované, že zbytočné prietahy som nespôsobil svojím správaním ja, ako účastník konania. Reagoval som na všetky výzvy súdu, sám som z vlastnej iniciatívy podával podania, ktorými som sa domáhal urýchlenia konania. Už predtým bolo konštatované v spomínanom rozhodnutí ÚS, že súd konal vo veci nesústredene a nevenoval tejto veci náležitú pozornosť.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo A. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Humennom v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 735/98 (predtým 8 C 741/96) porušené bolo.

2. Okresnému súdu v Humennom prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 735/98 konal bez zbytočných prietahov.

3. A. M. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 659,70 Eur (50 000,- Sk), ktoré mu je Okresný súd v Humennom povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd v Humennom je povinný nahradiť A. M. všetky trovy tohoto konania do 15 dní od právoplatnosti tohoto nálezu na účet advokáta JUDr. P. K.(...) K.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav

takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

V súlade so svojou judikatúrou (II. ÚS 32/00, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 61/03, II. ÚS 298/06) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo.

Z obsahu sťažnosti, ako aj zo zisťovania ústavného súdu vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 735/98 okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom z 30. apríla 2008, t. j. viac ako rok pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Okrem tohto ústavný súd zistil, že z dôvodu podania odvolania sťažovateľom a spol. proti rozsudku okresného súdu bol spis vedený pod sp. zn. 8 C 735/98 postúpený ešte 12. augusta 2008 Krajskému súdu v Prešove, ktorý v danej veci dosiaľ koná pod sp. zn. 2 Co 119/08.

Sťažnosť na postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 735/98 bola teda ústavnému súdu doručená (3. júna 2009) po tom, ako okresný súd vo veci vyhlásil rozsudok. V čase podania sťažnosti už okresný súd nemohol ovplyvniť priebeh konania, a teda ani porušiť označené právo sťažovateľa, pretože vyhlásením rozsudku vo veci samej okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa v konaní pred súdom prvého stupňa. Ďalšie úkony alebo postupy už okresný súd v tomto štádiu nemohol vykonávať, a preto bolo treba vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty skončila vyhlásením rozhodnutia vo veci samej pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do

základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Tento skutkový stav bol so zreteľom na obsah sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na zmysel a účel ustanovenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov základom pre záver ústavného súdu, že sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená. Z tohto dôvodu ju ústavný súd odmietol už po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), nepripadalo do úvahy už rozhodovať o tejto časti sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2009